

der hensyn til den opsættende virkning behandlet og afgjort særlig hurtigt, jf. Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 2097.

Justitsministeriet finder, at der er behov for at sikre en hurtig behandling af klager med opsættende virkning i højere grad, end det er sket i den nugældende lov. Justitsministeriet foreslår på den baggrund en absolut sagsbehandlingsfrist for patientklagenævnet på 7 hverdage for denne type klagesager, jf. forslaget til ny § 36, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

En sådan kort frist forudsætter bl.a., at den lægeerklæring, der indgår i nævnets behandling, er fyldestgørende, således at der ikke bliver behov for at indhente supplerende erklæringer. Sundhedsstyrelsen vil på den baggrund udsende en vejledning om kravene til indholdet af erklæringer, der udarbejdes til brug for nævnetsbehandling, herunder også erklæringer i sager om tvangsbehandling med opsættende virkning.

Andre klagesager skal som hidtil afgøres snarest muligt. Har patientklagenævnet ikke truffet afgørelse inden 14 dage efter klagens modtagelse, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om grunden hertil samt om, hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

Specielt om sagsbehandlingsfrist for domstolene

Som det fremgår af afsnit 5.3. ovenfor, foreslås det, at alle klager over tvang, herunder også tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse, skal indbringes for patientklagenævnet i 1. instans. Endvidere skal patientklagenævnets afgørelser om tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse efter begæring kunne indbringes for domstolene efter retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse. Det må i den forbindelse overvejes, om der bør foreslås ændringer om domstolenes behandling af disse sager.

Der er hverken i retsplejelovens kapitel 43 a eller i psykiatriloven fastsat nærmere regler for, hvor hurtigt retten skal afsige dom i sager om klage over tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse. Det er imidlertid forudsat, at sådanne sager fremmes med den fornødne hurtighed. Det kan på den baggrund overvejes at ændre reglerne for behandlingen af sager om administrativt bestemt frihedsberøvelse med henblik på yderligere at fremskynde behandlingen af sager om tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse ved domstolene.

En mulighed kunne i den forbindelse være at indføre en sagsbehandlingsfrist for rettens behandling af klager over tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse. Til fordel for et sådant forslag kan anføres,

at det falder i tråd med forslaget om at fastsætte en frist for sagsbehandlingen af klager over tvangsbehandling med opsættende virkning, jf. afsnit 6.1.3. ovenfor.

Sagsbehandlingen ved domstolene egner sig imidlertid næppe til at blive undergivet en absolut sagsbehandlingsfrist. Det skyldes bl.a., at den er mere formel og tidkrævende end sagsbehandlingen ved patientklagenævnene. Som nævnt i afsnit 5.3. ovenfor, beskikkes der normalt advokat i forbindelse med rettens behandling, ligesom der foretages bevisførelse, hvori der normalt indgår afhøring af vidner og dokumentation af indhentede erklæringer fra sagkyndige, herunder Retslægerådet, inden retten træffer afgørelse i sagen.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør man på den baggrund afstå fra at indføre en absolut frist for behandlingen af klager over tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse ved domstolene. Justitsministeriet finder dog, at der ved forberedelsen af sådanne sager i lighed med andre sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse kan være grund til at være særligt opmærksom på, at sagen fremmes mest muligt. Dette gør sig ikke mindst gældende i de foreliggende tilfælde, hvor sagerne om frihedsberøvelse allerede har været undergivet en administrativ klagesagsbehandling ved de lokale patientklagenævn. I disse tilfælde er der således et særligt behov for at sikre, at der ikke går for lang tid, inden patienten får rettens afgørelse. Det gælder navnlig, hvis patienten fortsat er frihedsberøvet på det tidspunkt, hvor sagen er indbragt for retten.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at der i retsplejelovens § 470, stk. 3, om tidspunktet for sagens foretagelse indføjes en bestemmelse, hvorefter dommeren i øvrigt påser, at sagen fremmes mest muligt. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 2, nr. 3.

6.2. Patientklagenævnets saglige kompetence i forbindelse med klager over tvangsbehandling

6.2.1. Gældende ret og psykiatrilovsundersøgelsen

Efter psykiatrilovens § 36 omfatter patientklagenævnets saglige kompetence klager over tvangsbehandling, jf. §§ 12 og 13, tvangsfiksering, jf. §§ 14-16, fysisk magtanvendelse, jf. § 17, og beskyttelsesfiksering, jf. § 18. Nævnets afgørelse kan gå ud på, at tvangsindgrebet godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette, f.eks. fordi lovens betingelser for dets foretagelse ikke er opfyldt. Ved klage over beslutning om tvangsbehandling kan nævnet godkende eller tilsidesætte beslutningen. Hvis klagen ikke kun omfatter indgrebet som sådant, men